

Hazırlayan:
Prof. Dr. Kerem Alkin
Türkiye İMSAD Ekonomi Danışmanı

Bu hafta, Avrupa Merkez Bankası'nın ve TCMB'nin para politikası karar toplantıları aynı gün, 20 Ekim Perşembe. Hafta içerisinde, önde gelen merkez bankalarının yetkililerinin açıklamalarını, FED'in olası faiz artış kararı ile ilgili sinyalleri, önde gelen ekonomilerin önemli makro verilerini takip edeceğiz. TCMB Para Politikası Kurulu'nun faiz indirmemesi halinde, dolar-TL kurunda aşağı yönde küçük bir düzeltme gözlemlenebilir.

- ABD Merkez Bankası FED'in 1-2 Kasım tarihlerinde veya aralık ayı ortasındaki Federal Açık Piyasa Komitesi (FOMC) toplantısında faiz artırıp artırmayacağına dair tartışmaların, FED yetkililerinin ardı ardına açıklamaların küresel piyasalarda gerginliği arttırdığı ve ABD Doları'nın değerini yükselttiği bir periyoda girdik. Öyle ki, bir haftada 96 puanın altında seyreden bir Dolar Endeksi'nden, 98 puanın üstünü görmüş bir Dolar Endeksi'ne geldik. Dolar Endeksi'nde 97.72 ile 98.12 puan arası kritik bir eşik. Bu eşik aşıldığında, ABD Doları'nın önde gelen gelişmiş ve gelişmekte olan ülke paraları karşısındaki değerinde ciddi bir artış söz konusu oluyor. Nitekim, 5 Ekim'de 1,12 doların üzerinde olan euro-dolar paritesi, bugün 1,10 doların altına gelmiş durumda. ABD Doları'nın değerindeki sıçrama, geçen hafta dolar-TL kurunda da 3,11 TL'nin üzerinde bir kur seviyesi ile, yeni bir rekorun kırılmasına sebep oldu. 17 Ekim'le başlayan yeni haftaya, 3,11 TL'nin üzerindeki rekor seviyeden sonra, 3,08 TL'nin altına çekilmiş olan dolar-TL kurunu, sabah 3,10 TL'nin altında, 3,09 TL'ye yakın bir seviyede hareket ettiği bir seviyeden başlamış olsa da, gün ortası 3,10 TL'nin üzerini gördü.
- Uluslararası piyasalarda, bu hafta dikkatler Avrupa Merkez Bankası (ECB), ABD'de Başkanlık Seçimleri'ne yönelik olarak, Clinton ile Trump arasında gerçekleşecek 3. ve son televizyon tartışması, ABD hisse senedi piyasalarında 3. çeyrek bilançoları ve Çin'in büyüme verisinde olacak. Çin'in geçen hafta açıklanan ihracat verisinin beklenenden kötü gelmesi sonrasında, büyüme verilerinin önemi bir kat daha arttı. Son iki haftadır, uluslararası piyasaları meşgul eden bir başka söylenti de, Avrupa Merkez Bankası yetkililerinin varlık alım programını azaltmayı kendi aralarında tartıştıklarına dair duyular. Bu nedenle, ECB'nin perşembe günkü para politikası toplantısı sonrasında, uluslararası piyasa temsilcileri, ECB Başkanı Mario Draghi'nin para politikasının seyrine

dair verecekleri mesajları merakla bekleyecekler. Piyasa profesyonelleri arasında, varlık alım programının azaltılmasına yönelik tartışmanın aksine, Mart 2017'de sonlanması planlanan parasal genişleme programının daha fazla uzatabileceğini bekleyenler olduğunu da hatırlatalım.

- Çin ekonomisinin performansı büyük bir merakla takip ediliyor. Geçen hafta, piyasa beklentilerinin altında gelen ihracat rakamları sonrasında, Çin'in 3. çeyreğe ilişkin büyüme verisi merakla bekleniyor. Çin'in 3. çeyrek büyüme verisinin, değişmeyerek, yüzde 6.7'de kalması bekleniyor. Bu hafta, ABD, Japonya, Euro Bölgesi'nden hem sanayi üretimi ve kapasite kullanım oranı verileri, hem de enflasyon verileri geliyor. Çin'den de büyüme verilerinin yanı sıra, perakende satış ve sanayi üretim verilerinin de açıklanması izleyeceğiz. 17 Ekim Pazartesi, bugün, FED Başkan Yardımcısı Fischer'ın, Alman Merkez Bankası Başkanı Weidmann'ın ve ECB Başkanı Draghi'nin açıklamaları da dikkatle takip edilecek. Merkez bankalarının yetkililerinin mesajlarının piyasalar üzerinde önemli etkileri olabilir. Hafta içerisinde, FED yetkililerinden açıklamalar devam edecek ve önde gelen ekonomilerin makro verilerini takip etmeyi sürdüreceğiz.
- Bu hafta, ABD hisse senedi piyasaları cephesinde, önemli kurumların 3. çeyrek bilançolarının da gelmeye devam edeceği bir hafta. Bank of America, Goldman Sachs ve Morgan Stanley gibi büyük bankaların bilançolarının yanı sıra, IBM, Netflix, Yahoo, Intel gibi teknoloji devlerinin de bilançoları gelecek. Türkiye cephesinde, ise, bu haftanın en kritik konusu, 20 Ekim Perşembe günü, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Para Politikası Kurulu'nun ekim ayı para politikası kararları. Dolar-TL kurundaki dalgalanma sakinleşir ise, enflasyondaki yumuşamaya bağlı olarak, TCMB'nin bir 25 baz puanlık daha faiz indirmesi bekleniyor. Bununla birlikte, uluslararası derecelendirme kuruluşu Moody's in not indirimi ve önde gelen merkez bankalarından kaynaklanan ve hem Türk Lirası, hem de pek çok gelişmekte olan ülke para biriminin etkilendiği dalgalanma nedeniyle, Para Politikası Kurulu'nun bu toplantıda bir faiz indirimini pas geçebileceğini de bekleyenler var.
- Dünyanın en büyük merkez bankalarının bilançoları bu yıl, 2011 yılından bu yana en hızlı artışını kaydetti. Merkez bankalarının ekonomik toparlanmayı desteklemek için hisse senedi ve tahvil fiyatlarını destekleyecek varlık alımlarını hızlandırması, bilançolarının genişlemesinde etkili oldu. Dünyanın en büyük 10 bankasının varlıklarının toplamı, geçtiğimiz yılın sonundan beri yüzde 10 yükselerek 21.4 trilyona ulaştı. MB toplam varlıkları 2015 ve 2014 yıllarında yüzde 3 ve altında genişlemişti.
- Moody's in 23 Eylül Cuma gecesi gerçekleştirdiği not indirimi sonrasında, 15 Temmuz menfur darbe girişimi sonrasındaki dönemde, Türk varlıklara sahip çıkmış olan yabancı yatırımcılar, not indiriminden sonraki hafta da varlık almayı sürdürdüler. Temmuz ayında net 436 milyon dolar, ağustos ayında net 1 milyar 9 milyon dolar Türk hisse senedi, tahvili alan yabancı yatırımcılar, Eylül

ayında da net 477 milyon dolar alım yapmayı sürdürdüler. Bununla birlikte, FED'in faiz artıracığına dair spekülasyonlarla, temmuz-eylül döneminde neredeyse 2.4 milyar dolar devlet tahvili alımı yapmış olan yabancılar, ekim ayının ilk haftasında 646 milyon dolarlık devlet tahvili satmış durumdadır. 15 milyon dolar hisse senedi satışı ve 108 milyon dolar da repodan çıkış dahil, 789 milyon dolarlık bir çıkış söz konusu. Geçen hafta yabancıların ne kadarlık çıkış yaptıklarını bu hafta sonu raporlarında görmüş olacağız.

- Merkezi yönetim bütçe gelirleri eylülde 36,1 milyar lira, bütçe giderleri ise 53 milyar lira olarak hesaplandı. Maliye Bakanlığınca, bu yılın eylül ve ocak-eylül dönemi bütçe uygulama sonuçları açıklandı. Buna göre, eylülde bütçe gelirleri, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 6,6 artarak 36,1 milyar liraya, bütçe giderleri ise yüzde 10,5 yükselerek 53 milyar liraya çıktı. Bütçe gelirleri ocak-eylül döneminde, 2015'in aynı dönemine kıyasla yüzde 14,2 artarak 404,5 milyar lira, bütçe giderleri de yüzde 13,3 artarak 416,5 milyar lira oldu. Böylece, merkezi yönetim bütçesi eylülde 16,9 milyar lira, ocak-eylül döneminde de 12 milyar lira açık verdi.